

KIS IRAP

PÁROSAN. (Lásd a 38. lapon.)

A VÉN REMETE HÁZA.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

KOCSIS nagy csodálkozással dugta zsebre a pénzt, melyet a vén »fösvény« nyújtott feléje; gyorsan bevitte a kis fiu ládáját a tornácba, aztán elhajtott. Várfalvi pedig ismét gondosan becsukta a kaput s kézen fogva váratlan kis vendégét, vezette be a szobába. Csípős hideg őszi est volt s a fiucska ugyancsak borzongott vékony öltözetében, míg végre eljuttottak a meleg szobába. Egyikök sem szólt, míg ide értek s a vén remete egészen mezevarodottnak látszott e meglepetés miatt.

Sokáig némán álltak egymás mellett s az öreg egészen elmerült gondolataiba.

— Mit tegyek vele? dörmögé magában. Nem üzhetem ki a házból ebben a hidegben . . . de hát itt mit csináljak vele?

Félig kíváncsian, félig komoran nézette végig kis vendégét. Gyöngye alkatu, finom, sápadt arczu fiucska volt ez, szelid szemekkel, őszinteséget mutató vonásokkal. Béla — mint a fiu magát nevezte — szintén fürkészőleg, de minden félelem nélkül nézett az öregnek szomorú, fakó arczába.

— No, ülj le, szólt végre az öreg, melegedjél és beszéld el, mit jelent ez az egész dolog . . . mért küldött anyád épen én hozzám?

— Mamácskám azt mondta, hogy mióta jó atyám meghalt, nem volt senkije a világon . . . se rokona, se barátja . . . csak a bácsi, felelé Béla szelid, érthető hangon. — Azt is sokszor emlegette,

hogy a bácsi hajdan igen jó volt irányában . . . s intett, hogy ne féljek Várfalvi bácsitól.

Az öreg összeráncolta homlokát.

— Hogy ne félj tőlem? Persze! Vannak, akik azt hiszik, hogy valami boszorkánymester vagyok, vagy legalább is valami gonosz ember, valami szörnyeteg! Nos, hát te mit gondolsz? Hasonlitok is valami afféléhez, ugy-e?

Béla kissé elpirult, de nem zavarodott meg, hanem őszinte hangon felelé:

— Oh nem, én nem hiszem az effélet . . . azt mondá jó anyácskám, hogy a bácsi nagyon boldogtalan . . .

— Boldogtalan! Bizony mondom, igaz. És épen ezért, fiam, nem maradhatsz itt nálam. Én egyedül élek ebben a nagy, szomorú házban s esztendőkön át nem látok senkit, nem beszélek senkivel. Ez nem ilyen kis fiúnak való hely . . . máshova kell menned, ahol boldog lehetsz. Itt velem nem élhetsz.

De az öreg nagy csodálkozására Béla sajtáságosan megnyerő, szelid hangon így válaszolt:

— Oh, hiszen az nem baj, ha csöndes is a ház. Én mamácskámnál is mindig otthon voltam, nem jártam a fiukkal pajkos játékok után . . . mamácskám azt mondta, hogy olyan vagyok, mint valami gyöngye leányka. Aztán lássa, kedves bácsi, talán még szórakozást is találna abban, hogy itt leszek . . . meglássa, nem lesz velem sok baja . . . megpróbálhatná legalább egy kis időre, nem tudna-e megtűrni maga mellett.

A gyermek e szavai egészen megnyerték az öreg embert. Szívéből egy

pillanatra bizony mezevarodott.

Nel

fiura, az

—

a vén

tudnod

kivánsz!

sötét bö

vén embe

meglátju

itt kell m

valamit

halt meg

—

említésén

nyekkel.

—

—

dunk . . . er

kell menn

a szomszé

pedig öss

sért a va

számomra

megkért,

szerencsés

akivel egy

kocsit, m

idáig. A k

hajtania,

mondtam.

—

akkor az

— O

Mind körü

bizonyosan

— És

pillanatra eltűnt a régi keserűség s bizony mondom, még mosolygott is, ami esztendőik óta nem esett meg rajta.

Néhány percreg figyelmesen nézett a fiura, aztan így szólt:

— Hát itt akarnál maradni? Nálam, a vén remeténél? Mert így csufolnak, tudnod kell. Nem tudod, gyermek, mit kívánsz! Nem való ilyen kis fiúnak, hogy sötét börtönbe legyen zárva egy olyan vén emberrel, mint én vagyok. No de majd meglátjuk, ma éjjelre már mindenesetre itt kell maradnod. Most hát beszélj nekem valamit mamádról . . . mikor . . . mikor halt meg?

— Mult hétfőn! felelt Béla s anyja említésénél szemei ismét megteltek könnyekkel.

— És aztán veled mi történt?

— Volt egy igen jószívű szomszédunk . . . ennek mamácskám elbeszélte, hová kell mennem . . . és mikor a temetés elmúlt, a szomszéd magához vitt éjszakára, másnap pedig összekötözte kevés holmimat, elkísért a vasuti állomásra, itt jegyet váltott számomra és egy urat, aki épen ide utazott, megkért, hogy vigyázzon reám. Így aztán szerencsésen meg is érkeztem. Az a jó ur, akivel együtt utaztam, fogadott itt egy kocsit, mely elhozott a pályaudvartól idáig. A kocsis mindjárt tudta, hová kell hajtania, mihelyt a bácsi nevét megmondtam.

— De mikor mondtad, hova vigyen, akkor az emberek csodálkoztak, ugy-e?

— Oh igen, nagyon csodálkoztak. Mind körülfogtak és azt mondogták, hogy bizonyosan tévedek, hogy máshová küldtek.

— És te mit mondtál?

— Hát azt, hogy nem tévedhettem, mert az az én bácsim . . .

— No's, és erre mit felelték? Csak mondd ki bátran, ne félj, engem nem sértesz meg vele. Mit beszéltek még rólam?

Béla kissé elpirult, de aztán őszintén mondá:

— Nagyon nevettek és azt mondták, hogy ugyancsak furcsa képet fog vágni a vén fősvény, ha vendéget kap.

Az öreg keserűen mosolygott.

— Ezt mondták? No lásd fiam, tehát megtudtad, milyen emberhez kerültél. Bizonyosan hallottad, olvastad már, milyenek azok a vén fősvények. Talán már gondoltál is olyanfélét, hogy nekem itt kincseim vannak elásva, téged pedig majd száraz kenyéren foglak tartani. De igaz, ebédeltél már?

— Nem . . . az az . . . ebédeltem, volt nálam egy kis kenyér, meg néhány alma.

— Akkor hát bizonyosan éhes vagy . . . én pedig nem tudom, mit adjak neked. Mit szoktak a gyermekek enni? Lássuk csak! Kifit meg tejet, ugy-e? Vagy ez csak egészen kicsi gyermeknek való? Lásd, ezt én nem tudom, soha sem volt ilyesmire gondom . . . Azt hiszem, hust kell hozatnom . . .

— Oh, kedves bácsi, miattam ne aggódjék, szólt Béla szeliden. Szegény mamácskával sokszor nem volt egyebünk kenyérnél . . . beérem én azzal is . . . aztán nincs is valami nagy étvágyom.

— Jól van jól, de valamit mégis csak kell harapnod; aztán ágyat is kell készítenem számodra. Maradj itt, ülj csöndesen, míg elrendezek mindent. Meglehet, hogy boszorkánymester vagy szörnyeteg vagyok.

mint mondják, de nem akarlak éhen vesztetni. Hiszen a szörnyetegek éppen kövérre hizlalják a kis gyermekeket, hogy aztán jóízűen megegyék . . . ugy-e, így van a mesében?

Ezzel az öreg, keserűen nevetve, kiment a szobából s Béla egyedül maradván, ott ült mozdulatlanul és gondolkodott. Az már bizonyos, hogy nem valami mulatságos helyre jutott; de hát Béla csöppet sem ijedt meg a komor, szomorú helytől, a bácsi furcsa beszédétől. Jól látta, hogy az öregnek nyers, barátságtalan külseje alatt jó szív rejtőzik; hallotta még jó mamájától, hogy Várfalvi bácsi igen furcsa ember, hogy nagyon el van keseredve a világ ellen, mert sokat szenvedett s ezért most már senkit sem szeret, valamint aztán persze őt sem szereti senki; de azt is hallotta a jó mamától, hogy a bácsi mindamellett igen derék, jó ember s bizonyosan nagyon szerencsétlen az ő elhagyatottságában.

Béla még csak tiz-tizenegyes éves fiúcska volt, de már jól tudta, mi a szenvedés, mert szegény mamájával igen szomorú sorsban, elhagyatottságban élt. Most tehát, amint megismerkedett az öreg bácsival, nem félt tőle, hanem inkább sajnálta

és olyan forma gondolatok jártak a fejében, hogy hátha ő fölvidíthatná azt a szegény öreg embert?

Jó ideig üldögélt ott mozdulatlanul; mély csönd uralkodott a nagy kastélyban. Végre ismét nyílt az ajtó s az öreg belépett, kezében egy nagy tálcán különböző tálakkal, tányérokkal, evő eszközökkel. Megterítette az asztalt s intett a fiúnak,

lásson hozzá a vacsorához. Nem volt éppen valami pompás lakoma, de Béla sem volt válogatós és jóízűen falatozott, mialatt az öreg némán, komolyan, de nem barátságtalanul nézte.

— No's, elég volt? kérdé aztán, mikor Béla már megvacsorált.

— Oh köszönöm, nagyon elég volt, kedves bácsi.

— De úgy látom, sápadt vagy . . . valami bajod van?

— Nem . . . dehogy . . . csak kissé

fáradt vagyok, bizonyosan a nagy ut és . . . és a mióta . . .

Nem szólhatott tovább, mert könytolt szemébe s nagy erőfeszítésébe került, hogy zokogásra ne fakadjon.

— Ne sirj! szólott az öreg szigorúan.

Várfalvi valóban nem volt szivtelen ember s éppen most annyira meghatotttunk érte magát, mint már nagyon régóta nem;

A KÓKUSZ-PÁLMA. (Lásd a 45. lapon.)

de nem s
mert ez
szomorú

—
nem aka
mióta s
nem tu
eszembe

De
kezett m

—
kedves
többé m
szem, ne
haragita

Az ör
épen ne
haragos
zés, sőt
olyanfor
szott, m
szemébe
ragyogn
szeliden

— Sze
mek! sze
mek! Jö
zám!

Me
arczát, a

—
nagyon
ezért let
mellet
ki birod
lán maj
ám én o
amilyen
nom, ho

de nem szeretete látni a szomorkodó arcot, mert ez mindjárt emlékeztette ő saját szomorúságaira.

— Oh bocsánat, kedves bácsi . . . nem akartam . . . de nem tehetek róla . . . mióta szegény jó mamám meghalt, néha nem tudok uralkodni magamon, ha eszembe jut.

De mégis letörölte könnyeit s igyekezett mosolyogva tekinteni az öregre.

— Már nem sirok . . . bocsássá meg, kedves bácsi . . . többé nem is teszem, nem fogom haragítani.

Az öreg arcán épen nem látszott haragos kifejezés, sőt majdnem olyanformán látszott, mintha az ő szemében is könny ragyogna. Halkan, szeliden mondá:

— Szegény gyermek! szegény gyermek! Jöjj ide hozzám!

Megölelte a fiúcskát, megsimogatta arcát, aztán így szólt:

— Lásd, kis fiam, én már régen, nagyon régen elhagyottan, egyedül élek . . . ezért lettem mogorva. De ha itt maradsz mellettem s megpróbálsz egy kis ideig, ki bírod-e nálam, akkor . . . akkor talán majd meglátod, hogy nem vagyok ám én olyan gonosz, amilyennek látszom, amilyennek híresztelnek. Csak azt kívánom, hogy őszinte légy hozzám, aztán ne

beszélj másképp szemben és másképp a hátam mögött. Mert lásd, ha arra szánám el magamat, hogy gondot viselek reád, te pedig álnok, rossz fiú volnál, akkor aztán még szerencsétlenebb lennék, mint eddig voltam. Megígéred, hogy mindig igaz szivű, jó fiú leszel?

— Igérem, kedves bácsi, felelé Béla őszinte hangon. — Igyekezni fogok, hogy soha se csalódjék bennem és idővel kedves bácsikám talán meg is szeret . . . és

ha szeretne, akkor mindjárt boldogabb volnék . . . mert hiszen nekem sincstöbbé senkim, aki szeressen.

Várfalvi nem felelt, hanem magához szoritotta a fiúcskát. Aztán hirtelen így szólt:

— Ideje, hogy pihenni térj. Berendeztem számodra egy szobát, épen az enyém mellett. Jöjj! Majd

A GAZELLA. (Lásd a 38. lapon.)

holnap beszélünk a többiről.

Elvezette a harmadik szobába, mely szintén ódon butorokkal volt tele; a falnál nagy, függönyös ágy állott s benne a legfinomabb ágynemű.

— Ez lesz a hálószobád, szólt az öreg. Aztán nem kell ám félned, ha éjjel a szél zörgeti az ablakodat. Nem olyan elátkozott kastély ez, mint mondják, hanem csöndes, biztos hely. Én sok, sok esztendőn át mindig egymagam aludtam itt.

— Oh bácsikám, szólt Béla, mialatt levetkőzött, az mégis borzasztó lehetett, annyi ideig egyedül lenni! Mennyire boldog volnék, ha én kissé fölvidithatnám!

Az öreg meglepetve, bámulva nézett a fiura, de nem felelt. Béla, mielőtt lefeküdt, ájtatosan összekulcsolta kezeit és elmondta estimáját, aztán igaz szeretettel megcsókolta az öreg kezét és lefeküdt. Várfalvi csodálatosan meghatva állt ott az ágy mellett, meg-megsimogatta Béla fejét, aztán hirtelen jó éjt kívánt neki és kiment. Béla pedig befordult a falhoz és csakhamar jóízűen elaludt.

(Folytatása következik.)

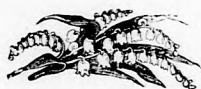
P Á R O S A N.

(Képpel a czimlapon.)

KÉT kis leány párosan
Sétálgat a városban.
Jó prémes a köpönyeg,
A karmantyú jó meleg
Nem baj nekik a hideg.

Hasonlítanak egymáshoz,
Mint tojás a tojáshoz.
De nem külsőkép csupán —
E kedves két kis leány
Egyformán is érez ám.

A balsó a Lilike,
A jobbik a Milike.
Mindkettő szorgalmatos,
Csöppet sem akaratos,
Nyájas, vidám, takaros.

A GAZELLA.

(Képpel a 37. lapon.)

MIKOR valami nagyon könnyen, gyorsan szökellő s e mellett kedves lényre akarunk hasonlatot mondani, sokszor mondjuk: »olyan, mint a gazella.« Pedig a legtöbben, akik mondják vagy írják, soha sem láttak gazellát, legfeljebb kitémve valamelyik muzeumban, vagy ha látták, csak állatkertben, szűk ketrecben, ahol a szegény fogoly állat busan sovárog messzi hazája után. De azért hírére csakugyan érdemes, mert a gazella valóban igen szép és fürgé állat.

Hazája Afrika északi részeiben van, hol többnyire nagy csoportokban él együtt; negyven-ötven is van egy csapatban. Nagyon hasonlít a mi őzikénkhez, csakhogy valamivel kisebb, karcsubb és lábai rendkívül vékonyak. De épen lábaiban legnagyobb ereje; csodás gyorsasággal tud futni s kevés paripa van, mely utólérje.

Gyors lábaira azonban nagy szüksége is van, mert igen sok az ellensége. Az emberek úgy mint az ottani sivatagok ragadozó vadjai mind leskelődnek az ártatlan, félnék gazellára, mely nem tudja magát másképp oltalmazni, mint futás által. De ha aztán fut, szinte gyönyörűség nézni; úgy látszik, mintha lába alig érné a földet s oly nagyokat szökken, hogy jóformán a levegőben látszik röpködni. — egy-két perc alatt eltűnik üldözői szeme elől. E mellett a gazella nagyon óvatos is; mikor legelész, mindig örködik, hogy ellenségei meg ne lepjék; ha pedig pihen, megvédi szőrének színe, mert a hátán bárnás sárga, épen mint a homok, melyen fekszik s csak egészen közlelől lehet fölismerni.

A mi szarvasunktól a gazella abban is különbözik, hogy nem agancsai vannak, hanem két hegyes szarva, mely hátrafelé, aztán ismét előre hajlik s úgy tűnik fel, mintha a szép állat lantot hordana a fején.

AZ ARANYOS KALITKA.

— Vigjáték egy felvonásban. —

(Vége.)

VI. Jelenet,

Gábor. Misi.

Misi (lábujjhegyen, óvatosan lép be.) Látam kísétálni őket . . . most talán beszélhetek Gábrissal. (Észreveszi, de meg nem ismeri Gábort, ki háttal ül az ajtó felé.) Jaj! ott megint valami czifra ur ül . . . jó lesz elillanni! (Gyorsan ki akar osomni, de az ajtó közelében feldönt egy virágos cserepet.) Jaj!

Gábor (a zajra fölugorva.) Mi az?**Misi.** Bocsanatot kérek ifiur . . . de . . .**Gábor.** Te vagy az, Misi!

Misi. Én ám . . . és . . . az urfi . . . nini csakugyan, ez a Gábris! Bizony meg sem ismertelek, milyen szép lettél. (Ijedten.) A az bocsanat, majd el is felejtettem; most már nem szabad tegezni.

Gábor. Nem szabad? Mi jut eszedbe? Hát már nem vagyunk a régi jó barátok?

Misi. Oh, én az vagyok, de te . . . az az . . .

Gábor. Legyen eszed, hát én is csak a régi vagyok.

Misi (nagy örömmel.) Igazán? No ugy hát semmi baj. Servus! (Nyakába ugrik és megöleli.)

Gábor. Jaj vigyázz! A ruhámat nem szabad összeguzsolni.

Misi (félénken visszahúzódva.) Vagy ugy . . . no lám, tudtam én, hogy nem ugy van már, mint volt régen . . .

Gábor (zavartan.) Dehogy nem . . . csakhogy . . . tudod . . . Tivadar azt akarja hogy . . . izé . . .

Misi. Igen, tudom, hogy te is olyan finyás urfi légy, mint ő . . . tudom . . . így

nekem már nincs helyem melletted, jobb is lesz elmennem . . .

Gábor. De azt én nem engedem, itt kell maradnod velem, mi régi jó barátok vagyunk.

Misi. Igaz, de . . . (hallgatózik) Jönnek . . . majd később beszélünk, most jobb lesz, ha itt nem találunk. (Indul kifelé.)

*

VII. Jelenet.

Voltak. Tivadar. Ilonka, később Lidi.

Tivadar (belépve, észre veszi a feldöntött virágcserepet). Hát ez miféle rendetlenség? Csupa föld, homok a szoba! Ki járt itt? Ah, itt vagy Gábor? (Észreveszi Misit, aki Gábor mögé igyekszik rejtőzni). Hát ez kicsoda?

Gábor. Ez . . . izé . . .**Tivadar.** Ismered?**Gábor.** Hogyne, hiszen ez a Misi . . .

Misi. Igen is kérem alássan, Korpás Misi, szolgálatjára.

Tivadar (orrfintorgatva). Korpás Misi? Ahá! Emlékszem már . . . említetted az imént. De hát mit keres itt a szalónban? Azt hittem, hogy már haza utazott.

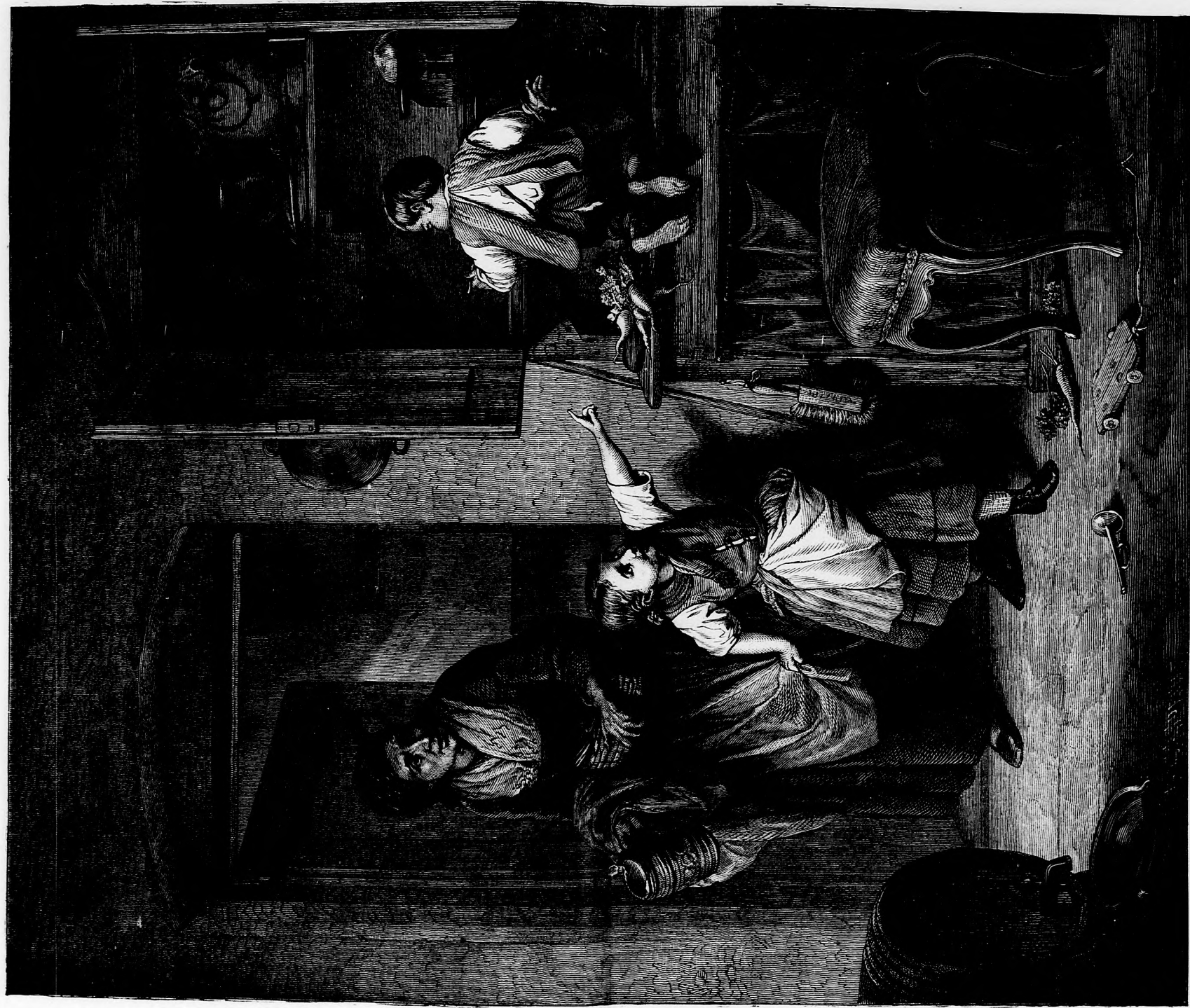
Misi (halkan Gáborhoz). Látod? Haza kell mennem!

Ilonka. De édes Tivadar, Misi itt maradhatna szintén. Én elébb beszéltem vele, derék fiunak találtam; azt hiszem, jó kis komornyik lenne belőle, ha kissé taníttatnók.

Misi. (Csodálkozva, félre). Komor . . . komondor? Mit akarnak belőlem csinálni?

Tivadar. No, nem bánom. (Lidi ezalatt belépett s egy tálcán gyümölcsöt helyezett az

(Folytatása a 42. lapon)

A KIS TORKOS. (Lásd a 47. lapon.)

(Folytatás a 39. laphoz.)

asztalra.) **Lidi**, vezesse ezt a fiut a cseléd-szobába, keressen ki számára ócska ruháimból egy öltözetet és magyarázza meg neki, mit kell tenni egy efféle kis komornyiknak.

Lidi. Igenis. (Misihez). No jöjj velem!

Misi. Megyek. (Gáborhoz, sugva). Hála Istennek, csak hogy itt maradhatok! (Menetközben félre). Mégis kíváncsi vagyok, miféle állatott akarnak belőlem csinálni. (El Lidivel).

*

VIII. Jelenet.

Tivadar, Gábor, Ilonka,

Gábor (Ilonkához). Nagyon jó gondolat volt, így legalább nem kell elválnom Misitől.

Tivadar. Meglehet. De hogy jutott eszedbe azt a ficzkót bebocsátani ide!

Gábor. Mikor annyira szeret...!

Tivadar. Hát szeressen, amennyire neki tetszik, de azt beláthatod, hogy pajtásunk nem lehet, nem szabad ide jönnie.

Gábor (szomorúan). Oh... hát nem fogok többé játszhatni vele?...!

Tivadar. Majd meglátjuk! Különben ne félj, lesznek sokkal különb mulatságaink. De most együnk egy kis gyümölcsöt. (Leülnek.)

Gábor. Köszönöm... én nem eszem; mamácskám azt mondta, hogy nem jó közvetlenül az ebéd előtt nyaláncoskodni, az ember elrontja az étvágyát.

Ilonka (nevetve). Oh, attól ne félj, ebédig még megjön az étvágyad. (Csemegeznek).

Gábor. De hiszen már elmúlt dél...

Ilonka. Igaz. Rendesen mi is ilyen tájban ebédelünk, míg szüleink csak később ülnek asztalhoz, mert apácska későn jön meg a hivatalból. De Tivadar azt akarja, hogy most mi úgy éljünk, mint szüleink. (Nevetve). Én nem bánom.

Gábor (savanyu arccal félre). De én bánom, mert éhes vagyok. (Fenn.) Akkor hát menjünk kissé a kertbe sétálni.

Tivadar. Most sétálni, mikor legforróbban süt a nap! Mi jut eszedbe? Majd sétálunk este felé, akkor le nem süti a nap az arcunkat.

Gábor. Mit? Hát ettől is félünk? Hiszen nem vagyunk mi kényes kisasszonyok... Ilonka majd hoz magának napernyőt.

Tivadar. Mondom, hogy nem lehet, én ezt jobban tudom s neked azt kell tenned, amint én mondom.

Gábor. Istenem, de hát akkor mit csinálunk egész nap?

Ilonka (komolyan). Hja, édes Gáborom, itt egészen más életed lesz. Otthon megszoktad, hogy ha megtanultad a leczkédet, akkor kedvedre játszottál, szaladgáltál, kergettél lepkét s persze porosan, sokszor tépett ruhával kerültél haza. De ez nem illik ám! Tivadar majd megtanít, mi illik az ilyen nagy urfiaknak, akik ma-holnap már bajuszt kapnak... no persze vagy tíz év múlva.

Gábor (félre). Köszönöm szépen, képelem milyen mulatságos lesz!

Ilonka (félre, nevetve). Azt hiszem, nem csalódom... milyen savanyu arcot csinál! Haha!

Tivadar (fölkel). Most megyek kissé szobámba és megirom mamánknak, hogy

Gábor megérkezett . . . tudom, örülni fog ő is, hogy itt leszesz nálunk.

Ilonka (gyorsan fölugorva). Megírod? Akkor várj kissé . . . elébb majd mondok neked valamit. Jőjj, majd megsugom. (El mindketten).

*

IX. Jelenet.

Gábor, majd Misi.

Gábor (egyedül). Hát ez az, ami után én annyira vágyakoztam? (Fejét vakarva.) Félek, bolondot tettem . . . Azt hittem, hogy Tivadar él ám igazán kellemesen . . . de hisz az borzasztó, amit itt látok . . . Ez sem illik . . . az sem illik . . . jó pajtásommal nem játszhatom, mert szegény fiú . . . éhes vagyok, de nem ebédelhetek; unatkozom, de ki nem mehetek.

Misi (óvatosan benéz az ajtón.) Pszt! pszt! Magad vagy?

Gábor. Magam. Bejöhetsz bátran.

Misi. Nagy bátorságom nincs ugyan. (bejön) de mégsem szeretnék bucsu nélkül elmenni.

Gábor. Elmenni? Hová?

Misi. Hát haza. Tudod, a kocsis, aki idehozott, megy haza . . . megabrakolta a lovakat, mindjárt befog . . . és én velem megyek.

Gábor. De Misikém . . .

Misi. Már az úgy van, én bizony nem maradok itt. A szobaleány megmagyarázta nekem, miféle karmost . . . kormost . . . vagy nem tudom én mit akarnak belőlem csinálni . . . valami afféle mesterség, hogy mindig az ajtó mellett álljak, kinyissam, bezárjam az emberek után, aztán nem szabad szólanom hozzátok . . . no, már ezt ki nem állom, megyek haza. De azért mégis

örülök, mert legalább te boldogan fogsz élni!

Gábor (szomorúan). Jaj Misi, ne is említsd . . . ha tudnád!

Misi. Mit? Hát nem tetszik itten neked?

Gábor. Oh hagyd el! Halálra fogok unatkozni . . . persze, sokkal szebb, sokkal fényesebb itt minden, mint nálunk otthon, de mi legalább kedvünkre, vigán élünk . . . ha mamámtól nem félnék, bizony magam is veled mennék.

Misi. Oh, a miatt bizony bátran jöhetnél. Hiszen magad kíváncskodtál mindig Tivadarhoz s a mama csak azért küldött, hogy kívánságod teljesüljön; ha pedig neked nincs kedvedre, akkor . . .

Gábor. Igaz, mondasz valamit.

Misi. No hát! De lépteket hallok . . . én menekülök.

Gábor. Várj csak . . . én is megyek; kissé meggondolom a dolgaimat. (El mindketten.)

*

X. Jelenet.

Tivadar, Ilonka.

Tivadar (nagyon izgatottan és haragosan). Gyönyörű dolog, mondhatom! Hát bolondot üztél belőlem! Összeesküdtél ellenem, hogy nevetségessé tégy!

Ilonka (mosolyogva). Az igazat megvallva, bizony körülbelől így van a dolog és remélem, nem fogsz megharagudni, sőt még megköszönöd, mert hiszen te olyan jó és okos fiú voltál azelőtt . . .

Tivadar. Persze! Jó, okos voltam, de most arra való vagyok, hogy komédiát üzz velem!

Ilonka. Oh dehogy! Én csak azt akartam, hogy belássad, milyen fonák dolgokat mivelsz. Mióta szüleink nincsenek itthon, te azt hiszed, hogy elfoglalhatod apácskának helyét, hogy nem szabad jó kedvű fiúnak lenned, hanem úgy kell magadat viselned, mint valami feszes nagyurnak; csupa majmolásból elrontod a magad örömet is, a másokét is, mintha bizony nekünk való volna az, amire az öregek kénytelenek. Én hát irtam a Gábor mamájának, küldje ide kis rokonunkat . . .

Tivadar. Ugy! Hát Gábor is benne van az összeesküvésben?

Ilonka (nevetve). Dehogy van, ő semmit sem tud. Ő éppen az ellenkező hibában szenved, igazi kis vadóc. De őt az irigység bántotta, mert azt hitte, hogy csak annak van jó dolga, aki úgy él, mint te. Mamája beleegyezett, és én reméltem, hogy ha majd egymást látjátok, okultok egymáson: te nem fogsz olyan öreguras képeket csinálni, Gábor pedig nem fogja többé megvetni kedves szülőházát és nem fog kíváncskozni parádés élet után.

Tivadar. No's, kedves bölcs hugocskám, én pedig azt hiszem, hogy csalódtál s Gábor nagyon meg lesz elégedve.

Ilonka. Azt hiszed? Kérdezzük meg! De hol is van?

Tivadar. Talán unatkozott s kiment. (Csenget.)

*

XI. Jelenet.

Voltak. Lidi.

Tivadar. Hová ment Gábor urfi?

Lidi. Az imént láttam bennenni a számára készített szobába.

Tivadar. Hivja ide . . .

Lidi. Igenis . . de azt hiszem, nincs egyedül. Valami nagyon titkos sugdosásban láttam azzal a Misi gyerekkel.

Tivadar (boszusan). Már megint! No, csak hívja ide. (Lidi el). Mindjárt megláttod, mennyire megjártad nagy bölcseséggel.

Ilonka. No no, csak ne igyál előre a medve bőrére.

*

XII. Jelenet.

Voltak. Gábor. Misi.

Ilonka. Ime, itt vannak; és Gábor a régi ruhájában van ismét.

Tivadar (hüledezve). Csakugyan . . . Mit jelentsen ez, Gábor?

Gábor (ugy öltözve, mint első fölléptekor). Ne haragudjál, édes Tivadar, de én bizony haza megyek az én Misi barátommal.

Misi (vigan). Ugy ám, haza megyünk és megint vigan fogunk élni.

Tivadar. De hát miért . . . mi a bajod?

Gábor (az asztalhoz lépve). Nézd: ebben a könyvben olvastam az imént néhány sort, az megmagyarázza. Azt mondja, hogy kalitkában, még ha aranyos is, nem lehet boldog a madár. Te az ilyen kalitkába akarnál zárni. Én pedig a jó kedvemet, jó pajtásomat nem adom oda az aranyos kalitkáért. Látogass el hozzánk te; de nem egy-két órára, mint a minap, hanem hosszab időre, akkor majd én is megtanítalak valamire: arra, hogy kell vigan tölteni a napot.

Tivadar (ki ezalatt elkomolyodott). No's . . . meglehet igazad van. A jövő héten elmegyek hozzátok.

Gábor. Most hát Isten veletek!

Ilonka. Ne siess oly nagyon, — az ebéd kész, mindjárt tálalnak, délután majd indulhatsz. Most vigan együtt ebédelünk s Misi pajtás is velünk lesz, ugy-e Tivadar?

Tivadar. Nem bánom, ha már így van, hát legyünk vigan.

Ilonka. És ne tegyük azt majmolásból, amire csak öreg kor és rang meg állás jogosit!

(Fügöny legördül).

KÓKUSZ-PÁLMA.

(Képpel a 36. lapon.)

MIKOR minálunk fagy és hó borítja a földet s fehér zuzmara rezg a fák kopasz galyain, akkor a forró éghajlat alatt, hol a telet nem ismerik, javában zöldelnek a fák, érik a gyümölcs s mikor mi a kályha mellé buvunk, amott az emberek javában szüretelnek.

A forró égöv alatt egészen más fajta növények is tenyésznek; olyanok, melyek nálunk a melegházban is alig élnek meg. Legnevezetesebb és leghasznosabb köztük a pálmafa, melynek hazája Egyptom, Arábia és Perzsia (nézzétek meg a térképen) s mely sok helyen a lakosok legfőbb kincse, mert ételt, italt és mindenféle hasznos eszközt ad nekik.

A pálmafa magas, sudár növésű s nincsenek szertenyülő ágai, mint a mi fáinknak; csak a tetején van sokszor rendkívül széles, nagy levelekből álló koronája s itt a levelek alatt terem a gyümölcse is. Igen sokféle fajtája van s több fajtának a gyümölcseit mihozzánk is elhozzák a kereskedők. Tudom, ti is ismeritek a datolyát, mely pompás édes izű és kellemes esemege. Az arabok sok vidéken jóformán csak e gyümölcsből élnek s még a teve is beéri egy-két maroknyi datolyával, a jó

arab gazdasszony pedig harminczféle ételt is tud belőle készíteni. Egy másik fajta a szágó-pálma, melynek gyümölcse a köleshez hasonlít és főve szintén asztalunkra kerül.

A kókuspálma, melyet a rajzon látnunk, szintén igen hasznos. Egész esztendőn át virágozik és gyümölcsöz, gyümölcse pedig akkora, mint egy gyermek feje s kívül rendkívül kemény héjja van, mint a diónak, úgy hogy külföldi ember csak bajosan tudja felnyitni; bele jó eledelt és finom olajat szolgáltat, ebből az olajból pedig mindenféle jó czikket, még szappant is készítenek. Ha a fa törzsét bizonyos időben megfurják, kellemes izű lé csorog ki, melyből hűsítő ital, az ugynevezett pálmabor készül.

Mint mondtam, a pálmafa levelei igen nagyok s az ottani lakosok nap-erőnyőnek használják, sőt házaikat is azzal fedik. A fa kérgéből kötelet, gyékényt és effélet fonnak s a hol a pálmafa megterem, ott a szegény arab nem aggódik, mert ami kevésre szüksége van, e hasznos fától mind megkapja.

KÉPREJTVÉNY.

TÉLEN.

IDEREGTEK, kis madárkák?

Jertek elő szegény árvák!

Hideg szél fú, esik a hó,
Nyitra van a pitarajtó.
Szálljatok be melegedni,
Kenyérmorzsát, búzát enni.
Majd ha eljön a kikelet:
Hoz gyönyörű zöld levelet,
Verőfényes napvilágot,
Turka-barka szép virágot,
Csörgedező patakocskát,
Ezer apró bogaracskát,
Nem éheztek, nem fázlódtok,
Lombos ágon ringatóztok,
Jökdvüen csicseregtek,
Szeretetért dalt fizettek.
Pi, pi, pi, pi, kis madárkák!
Jertek elő szegény árvák!

OSZTYÁKOK LAKOMÁJA.

(Képpel a 48. lapon.)

TUDOM, sokan vannak köztetek, akik már hallották hírét Szibériának, vagy olvastak, tanultak róla valamit és Ázsia térképén mindjárt meg is találnák, Nem is épen nehéz megtalálni, mert roppant nagy terület ez. Ázsiának egész északi fele s főnyu lik egész a jeges tengerig. Az

európai népek előtt Szibéria arról híres, hogy ott rendkívül hideg a tél s azért szoktuk mondani, hogy »hideg mint Szibéria«. Csakhogy persze ez nem egészen igaz, mert vannak Szibériának olyan részei is, ahol igen szépen meg lehet élni, épen mint mi nálunk.

De ennek az egész roppant területnek igen kevés a lakossága s az is nagyon sajnálatra méltó. Kétféle lakosság van itt: az egyik európai, mivel emberekből áll, akik azonban nem jókedvűkből vannak e puszta országban, hanem számüzve vannak oda, nem szabad onnan távozniok. Aztán vannak bennszülött néptörzsek, melyek nem kíváncsognak el hazájukból, de bizony őket sem igen látnák sehol szívesen.

E bennszülött népfajok számos kisebb-nagyobb néptörzset képeznek, melyek különböző nyelvet beszélnek, de abban egyformák, hogy mindnyájan nagyon tudatlanok és miveletlenek. Nem oly vadak, harciasak, mint pl. az afrikai négerék, sőt inkább szelid, félénk emberek s szívesen látják az idegent. Nincs állandó lakásuk, hanem szerte barangolnak az erdőkben, mezőkön s a hol épen megtetszik nekik, ott ütik föl sátorfájukat. Nagyon babonások s mindenféle bolondos ördögökben, szellemekben hisznek, de igazi vallásuk nincs s az írás-olvasásról persze azt sem igen tudják, hogy micsoda az. Egyike e néptörzseknek az osztyák, mely már csak keveset különbözik az eszkimóktól, kik az északi sark tengernél az örök hó- és jégvidéken laknak. Az osztyákok legfőbb vagyona és kincse az iramszarvas, ennek bőréből készítik ruhájokat s húsból táplálkoznak. De azt hiszem, egyikünk sem kíváncsognék egy ilyen osztyák lakomára, mert az osztyákok rendszeren fölöslegesnek tartják a sütést-főzést, hanem amint a szarvast leölték, mindjárt hozzálátnak s azon módon melegen falatozzák a nyers húst, épen mint a ragadozó vadállatok.

A KIS TORKOS.

(Képpel a 40—41. Japón.)

TÁRVA-nyitva a pohárszék!
 Biz azt nyitva felejtették.
 Kapja magát Lajos úrfi
 S bátran kezd fölfele kúszni —
 Azaz nem is olyan bátran . . .
 Neszt hall a szomszéd szobában.
 De a neszt ott aligha
 Nem okozza a cicza.
 Mig nagy mama bekerül
 Addig Lajos emberül
 Neki lát a jó befőttnék,
 Méznek, diónak, tejfölnek.
 Nagyokat fal, szinte csemcseg . . .
 De egyszerre mért rezzen meg?
 Egy árnyat lát kisuhanni —
 Rémlik neki, hogy kis Panni.
 De csak rémlik; . . . semmi zaj,
 Mit se hall.
 Lajos nyugodt, semmi baj,
 S tovább fal.
 Ajtó nyílik hirtelen,
 S az ajtóban megjelen
 Nagymama
 A kötényt fogja Panni:
 »Ahun a!
 Nézd csak nagymama, ahun ni!
 Lajos úrfi
 Nézzed, nézzed,
 A befőttnék, diót, mézet
 Dézmálgatja a polczon ott
 Bizony, bizony jól is lakott! . . .«
 Lajos zöldül,
 Szinte földül,
 Lajos kékül
 Majdnem lefordul a székrül
 S jó nagyanyja
 A főző kanállal

Meg a nádpálczával
 Helyben hagyja.

*

Bizony bizony büntetését,
 A nagymama fenyítését
 Az a torkos kis emberke
 Teljesen megérdemelte.
 A torkosság rút dolog!
 De mert őszinte vagyok,
 Ami a szívemen fekszik
 Kijelentem:
 Hogy én nekem
 Még sokkal kevésbé tetszik
 Pannika árulkodása
 Mint Lajoska torkossága.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

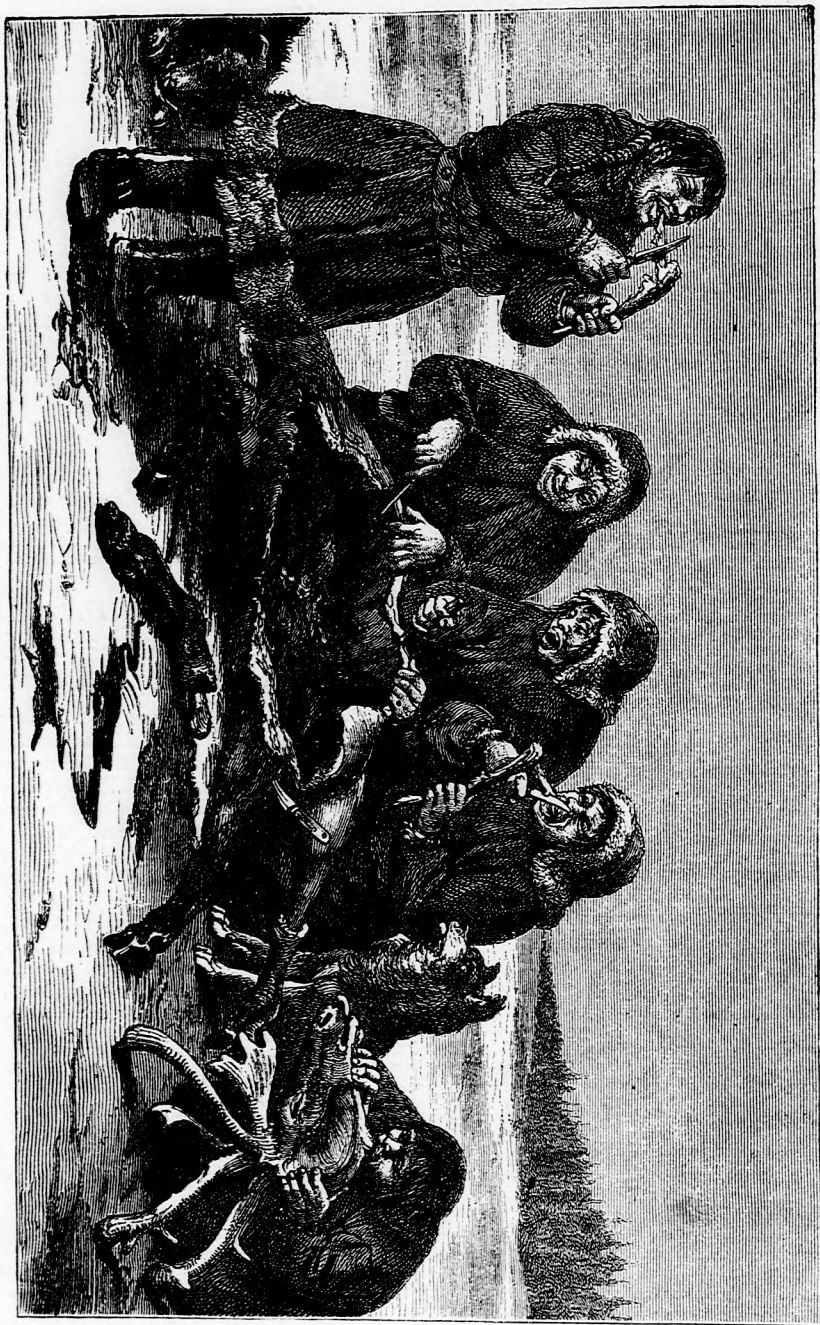
A »KIS LAP« XVIII. köt. 1-ső számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Romlásnak indult hajdan erős magyar.“

Helyesen fejtették meg: Németh Aranka és Béla, Weisz testvérek, Sárközy Pálma és Tilhamér, Fischer Irén és Oszkár, Roszner Aladár és Pista, Bóvik Károly, Mendl Hermína, Miklós és Jakab, Füller Irma és Gizella, Ilkey Laczika, Rétay Sándor, Gábrriel Zsolt, Roth Sándor, Held Elemér, Nagy Hermin és Lajos, Zakó Emma, Auer Albert, Balla Kálmán, Gaál Sándor, Kövér Etele, Lipthay Béla, Dapsy Vilmos és Viktor, Szász Anna és Antal, Balezár Irénke, Friedmann Gyula, Schoszberger Ella és Sándor, Bendik Etelka, Popovics Aurél, Jezovics Ilka és Kálmán, Balzsay Anna és József, Nédits Mariska, Ullmann Gyula, Baur Ödönke, Péchy Anna, Kralovszky Szerafin, Hertelendy Aladár, Rosenthal Jenő.

*

A »KIS LAP« XVII. köt. 26-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Koller Ilona, Gábrriel Zsolt, Nagy Hermin és Lajos, Simon Adél, gr. Szapáry Ilma, György, Lőrincz és József, Auer Albert, Zakó Emma, Schlesinger Irén, Pál és Rezső, Csávósy Melánie, Büchler Szidónia, Hermann és Armin, Wanka Feri, Siska Erzsike, Kovács Dezső, Spitz Dolfi, Bergel Dani, Zajzon Irma és János, Dienes Lenke.

(Csak a 46. lapon.)
 Osztyakok lakóháza.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
 Budapest, 1880. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.